Ðåïîðòàæ èç ïðîøëîãî, áåç ôîòîãðàôèé è ôàìèëèé

17.11.2019 ã.

×òîáû ïîìíèëè...
Ïîãðóçèâøèñü â êðàåâåä÷åñêèå èçûñêàíèÿ, ÿ ñòàëà ðåæå áûâàòü â áèáëèîòåêå, ïîòîìó ÷òî ñëóøàþ è çàïèñûâàþ äëÿ ìóçåÿ èñò
è Êàëüê ÿ òàïåðü ÷åðåç íèõ îñìûñëèâàþ è ó÷ó ïî-íîâîìó.
{hsimage}Ñåãîäíÿ ê ïàìÿòíîé äàòå, ïîñâÿù¸ííé æåðòâàì ïîëèòè÷åñêèõ ðåïðåññèé, ÿ óæå ìîãó ðàññêàçàòü îá îäíîé èç êàòåãîðèé í
êóëàêàì òîëüêî çà òî, ÷òî äåðæàëè ïàðó êîíåé è çàïàñ çåðíà äëÿ ïîñåâà, è òåõ, êòî ñèäåë çà òî, ÷òî ÷èòàë êíèãè Òàðàñà Øåâ÷å
Íî ñåãîäíÿ òîëüêî î «ØÅÑÒÈËÅÒÍÈÊÀÕ» è î òåõ, êòî ïîñëå îñâîáîæäåíèÿ èç ïëåíà áûë ñþäà îòïðàâëåí. Ïîòîìó ÷òî èñòîðèÿ Êàëüê á
Ñíà÷àëà òîëüêî âûäåðæêè èç íåêîòîðûõ âîñïîìèíàíèé æèòåëåé Êàëüê, êîòîðûå óæå óñïåëà çàïèñàòü (ôàìèëèè çàêëþ÷¸íûõ íå íàç
Ñîôüÿ Àëåêñåâíà, 94 ãîäà:
– Â 1944 ãîäó ìû ïðèåõàëè â ïîñ¸ëîê Íîâàÿ Êàëüÿ (òàê òîãäà Êàëüÿ íàçûâàëàñü). Æèòü íà÷àëè â íåáîñòðîéíîì êîòòåäæå í
è ïîýòîìó íè îäíîãî áðàòíà íå ïðèâîçëè – ïðÿìî òóò ðóáèëè è ñòðîèëèñü. Êðîìå íàøåãî áûëî âñåãî íåñêîëüêî æèëûõ äîìèêîâ. Ï
À íà óë.Ìîëîòîâà áûë ëàãåðü, îãîðîæåíûé êîëþ÷åé ïðîâîëîêîé. È ñíáàêè îâ÷àðêè áûëè ó îõðàííèêîâ. Ãðàíèòà çííû ïðîõîäèëà îò äîìà
Íà òåððèòîðèè çííû áûëà âîäîêîëîíêà-êà÷àëêà. Òàê êàê íà ðå÷êó õîäèòû áûëî äàëåêî, îò ÷àñîâîé èíãäà ïóñêàè ìåíÿ ñ êîðìûñûêîì í
íàöèîíàëüíîñòåé. Åù¸ òàì áûëà íåáîëüøàÿ ìåêàðíÿ, ñòîëîâàÿ.
Çàêëþ÷¸ííûå çåãñü ñîäðæàëèñü â îñíîâíîì çà òî, ÷òî áûëè â ïëåíó ó íåìöåâ âî âðåìÿ Âåëèêîé Îòå÷åñòâåííîé âîéíû. À êîãäà èõ îñâ
Ðÿäîì áûëà êîìåíäàòóðà è êàçàðìà äëÿ ñîëäàò, îõðàíÿâøèõ çîíó. Â îäíîé ÷àñòè ýòîé êàçàðìû (ñî ñòîðîíû Ñåâåðíóðàëüñêà) êðóòèë
Êàê ðàç ïåðåä íàøèì ïðèåçäîì, 50 çàêëþ÷¸ííûõ ñ çííû îñâîáîäèëè è îãðàíè÷èëè â ïðàâàõ, â òîì ÷èñëå è íà âûçä, ñðîêîì íà øåñòü ë
êîëþ÷åé ïðîâîëîêîé, ïîðåäåëèëè ðàáîòàòü íà Êàëüèíñêèé ðóäíèê. Ñîïðîâîæäàë èõ âîîðóæ¸ííûé âîåííûé ñ ñîáàêîé. Âîò îíè â øàõòó ñ
øàõòàõ.
Â íîÿáðå 1944 ã. óìåð ìîé ïàïà, è ìåíÿ âçÿëè íà ðàáîòó òîæå íà øàõòó. Êîãäà ÿ ðàáîòàëà òàáåëüùèöåé, ìíå ïðèõîäèëèîñü íîñèòü «øà
ñòàíöèåé) íà øàõòó ¹ 6. ß ïðèíîñèëà, à áðèãàäèð Ôåäîð ×. ðàñïðåäåëÿë îî ðàáîòíèêàì, êîòîðûå â íî÷íóþ ñìåíó ðàáîòàëè. Îòòî ÿ ýòè
Ñàì Ô¸äîð òîæå áûë èç òàêèõ æå «øåñòèëåòíèêîâ*». Ïîìíþ, ÷òî èì íå ðàçðåøàëîñü ïèñüìà îòïðàâëÿòü, à ÿ îî åãî ïðîñüáå îòïðàâëèà
òîæå áûëà â Ñåâåðíóðàëüñêå*. Å¸ òàêæå ñþäà îòïðàâèëè ñ Êóðñêîé îáëàñòè ðàáîòàòü, îîòîìó ÷òî íîà íà îêêóïèðîâàíîîé íåìöàìè òà
Âîò òàê îíè íè÷åãî äóóã î äóóãå íå çíàëè, è òîëüêî â 1945 ãîäó íà øàõòå âñòðåòèëèñü ñëó÷àéíî, êîãäà Ôåíîèÿ ñîïðîâîæäàëà âàã
ñèæåëè. À îäíîãî, êîòîðûé â øàõòå íîðìèðîâùèêîì ðàáîòàë, îîìíþ, çàáðàëè è îîñàèëè íà 6 èëè 8 ëåò. Â êàêîé-òî îåðåïèñêâ åãî øîèî
Åëèçàâåòà Èâàíîâíà, 94 ãîäà, îåðâûé ôåëüäøåð â Êàëüå:
– Â ÿíâàðå 1946 ãîäà ìåíÿ îïðàâèëè ðàáîòàòü ôåëüäøåðîì â îîñ¸ëîê. À òàì åù¸ íå áûëî äëÿ ìåíÿ æèëüÿ, è âîò ÿ åçäèëà íà Ê
Îîñòàâèëè øåñòü îàëàòîê, â êàæäîé îî 100 ÷åëîâåê.
Íà îäíó îàëàòêó îäíà îå÷ü è òîî÷àíû, âîîáùåì, íåëüçÿ íàçâàòü æèëü¸ì ýòî. Âûíóñòèëè èç çîíû è â îàëàòêè îîìåñòèëè. Äàæå íå îðåäñ
Âñå íàñòîëüêî áûëè õóäû, íàñòîëüêî áûëè áîëüíû!
È îîòî èõ æå íà øàõòó ãîàëè îîæ êîîâîåì, îîè òàêèå áûëè ìó÷åíèêè, ÷òî íå îåðåäàòü ñëîâàìè. Òàê íàçûâàåìûå ýòî «øåñòèëåòíèêè»
èõ íà îðîåðêó â èàãåðü. Íå ôàøèñòû çåñüñ áûëè, à íàøè, â îñíîâíîì ñ Çàïàäíé Óêðàèíû, ñî ñðääíåé îîëîñû Ðîññèè, îòîâñþäó, ãäå
«Øåñòèëåòíèêè» áûëè çà êîìåíäàòóðîé çàêðåïëåíû, ääå äîëæíû áûëè îòìå÷àòüñÿ. Ñëåäèëè çà íèìè î÷åíü ñòðîãî, íè÷åãî èì íå ðàç
çîíû âûïóñòèëè. Òàêèõ íàçûâàëè îîëèòàÿìè. Ó íàñ íà óëèòå òàêîé õîðîøèé áûë îàñòóõ, îáóîäèòåëüíûé, ñ æåîîé æèë
È îî 25 ëåò îòáûè è åâðîóëñÿ äîîé.
Ñåðü¸çíàÿ çíîà áûëà äî 1946 ãîäà – ñ ñîáàêèàì, âûøêàìè, êîëþ÷åé ïðîâîëîêîé â äâà ðÿàà. È õîðîîíèëè óìåðøèõ ïðÿìî òàì æå,
Ó íàñ òîãäà î÷åíü òðóäíî áûëî ñ ìåäèêàìåíòàìè. À êîãäà çîíó îòêðûëè, ÿ îîçíàêîîìèëàñü ñ Íèêîëàåì Äëåêñàíäðîâè÷åì Â. Îí â çîíå ðàáî
Êîãäà ÿ ïðèñòóïèëà ê ðàáîòå, ó ìåíÿ âîëîñû äûáîì. Çàõîæó, îîè âñå ìåíÿ âñòðå÷àþò, âñå 100 ÷åëîâåê â ïàëàòêå. Ê îîáîìó èäó, à â
ïðîñüáå íà÷àëüíèê ðóäíèêà Ãðèãîðèé Ëóêè÷ Øåíãåëèÿ äàë ìîå ñîïðîâîæäàþùåãî, è ÿ ñ íèì ñíà÷àëà õîäèëà. Íó ïîòî óæå êàê-òî ïðè
Ìèòàíèå ó çàêëþ÷åíîûõ áûëî î÷åíü ïëîõî. Êîðìèëè â ñòîëîâîé. Ñòîëîâóþ îòêðûëè äåííàäöàòóþ, ðÿäîì ñ ëàãåðåì. Ðàáîòíèòû ñòîëîâî
ß õîäèëà çàáèðàòü ïðîáû â ñòîëîâîé, à â ñóíäàõ áóêâàëüíî íåìîãî êðóíèíîê ïëàâàëî. Âîò òàêèå áûëè ñóíû. ×åì ÿ ìîãëà èì ïîìî÷ü? Ó ìå
áîëüíè÷íûé ëèñò, ÓÄÏ, âñå ëåêàðñòâà íàçíà÷àþ è ñòðîîãèé ðåæèì.
×òî òî÷íî âõîäèëî â ÓÄÏ, ÿ óæå íå îîìíþ, âðîäå êóñî÷åê ìàñëà è êàêàÿ-òî áóëî÷êà. Âîò òàêîå äîîîëíèòåëüíîå ïèòàíèå. Ïðè¸ì áîëüíûõ ÿ
Âíà÷àëå øàõò çäåñüñ íå áûëî, áûëà îòêðûòàÿ äîáû÷à. Çàêëþ÷åíîûå ðûëè êàðüåðû, ãäå ëåæàë áîêñèò, îîòî åãî óâîçèëè. À îîñëå
çàáîéùèêîâ, ìàøèíèñòîâ. Íà÷àëàñü îîðìàëüíàÿ ðàáîòà.
Óïðàâëåíèå ñòàëî ðàáîòàòü íà Êàëüå. «Øåñòèëåòíèêè» îîñëå ïðîâåðêè âèèëèñü â êîëëåêòèâ, ñòàëè çàáîéùèêàìè, ïðîõîä÷èêàìè
Îîëîòîâà – ãåëî ðóê «øåñòèëåòíèêîâ*». Ñòðîèëè âñ¸ çàêëþ÷¸íûå, èõ îáó÷àëè âñåìó, íèêîãî æ íå çàâîçèëè. À îîñëå îîè ïåðâ
òàêèõ è ñîñòîÿë.

Íåïîäàëåêó îáóñòðîèëè åù¸ êîííûé äâîð. Òàì çàâåäîâàë Èâàí Èâàíîâè÷, òîæå îîáûâàâøèé â ïëåíó è îñâîáîæä¸ííûé èçò ýòîãî ëàãåðÿ.
Îàèí áûë îîëÿê îî ôàìèèèè Ë. Êîãäà íà ïðèåì ïðèåâëè, îî íè èìåíè, íè ôàìèèèè ñâîèõ íå çíàë. Ñèæåë èñòóóèàîî. ß íà÷àëà ñ ÷åãî? Îîâåè
ââîäèòà åãî â ðàáîòó, ïóñòù îî ó âàñ êîíåé ÷èñòè, óáèðàåò. Òóðíîïñ, ðåïó, çåëåíù ïóñòù íà÷èíàåò åñòù. È âû åãî ïðÿìî çàñòàâè
Îî ó ìåíÿ çà îàîî ëåòî çàãîâîðèë, âñ¸ âñîîìîíèë: ôàìèèèþ, èìÿ, îò÷åñòâî, ãäå îî æèë, è ñòàë ÷åëîâåêîì. À áûë ñîâåðøåíûì äèñòðîôèêî
Ëþäè ðàçíûõ íàòèîîíàëüíîñòåé áûëè èç èäåððÿ òîãäà âûïóùåíû. È íåìöû áûëè. Âîò ÿ îîìíþ Èâàíà Àíäðåâè÷à Ê., îî ðàáîòàë ó íàñ â
Îî æåíèëñÿ íà æåíùèíå ñ äâóìÿ äåòüìè. Ó íå¸ ìóæ îîãèá íà ôðîîòå, äåòè áûëè ìàëåíüêèìè, îî èõ âûðàñòèë. À ïîòîì, êîãäà ðàçðåøèë
îîãó ïðî íåìöåâ ñêàçàòü.

Ïðîäîëæåíèå ñëåäóåò.

Ñâåòëàíà Àäåââà, êðàââää.
Ãàçåòà „Íàøå ñëîâî“ ¹ 43 | 30 îêòÿáðÿ 2018 ãîäà.